

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

Cap. VI. Consultationes ineundæ ad cooperandum Prouidentiaë Dei,
eiusque voluntatem cognoscendam in electionibus Statuum & Officiorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

*Alij anxie
fugiant.*

Ioan. 6. 5.

*Alij sienda
quarunt
horrea.*

tantes, an electio fuerit ex Dei inspiratione, qui ipsos voluerit eligi; an ex humana aliqua persuasione, quæ in electionem se immiscuit. Et esto inspiratio fuerit Dei: non sciunt, an sit consilium eius misericordiae, ad utilitatem animarum ipsorum; an permissio irati Dei ad occulta ipsorum peccata puniendâ, aut ad remunerandâ in hac vita aliqua obsequia ab ipsis præstita, qui postea sint ob suas alias culpas ab æterna gloria excludendi. Dubitant quoque an dotes habeant ad Officia illa sufficientes; & an Electores non sint decepti, existimantes eos esse sufficientes: quod si forte sufficientes dotes habeant; dubitant adhuc an fideliter sint illis vsuri, constituti in occasione Status & Officij honorati. Ideoque sicut Christus D. N. cum cognouisset, quia ventura esset turba, vt *raperet eum, & faceret Regem, fugit in montem ipse solus*: ita ipsi, cum has electiones prævident, fugiunt & abscondunt sese, ne illas acceptent. Ex altera etiam parte exsurgunt dubia non leuia in ijs, qui non volunt esse tam perfecti, vt huiusmodi studia ac desideria fugiant; sed potius Officia ipsa per media apta & licita procurare volunt; cernentes videlicet ipsis oculis, homines vt plurimum talia procurare, & compotes voti fieri: alios quidem in fines & per media valde obliqua; alios verò per licita & iusta. Et qui nullam operam ponunt, vt ea assequantur, præcipue in Rep. sæculari, imò & in Ecclesiastica: eos remanere vacuos. Cum igitur prouidentia diuina industriam nostram non excludat, non volunt in ipsum Deum hanc curam conijcere, vt electorum voluntates permoueat; sed adhibere ipsi volunt media ad eas permouendas: quia eadem prouidentia diuina hac ipsorum opera & industria vtetur, vt fiat quod ipse vult. Hæc sunt dubia hominum timoratorum, à quibus se facile expedit, si in ijs, quæ obtinere procurant, aut acceptant, studuerint diuinam voluntatem cognoscere per media ordinaria, & quæ apta habentur ad eam cognoscendam, & vsui sunt ad omnes Status: ea verò in proximo capite indicabuntur.

CAPVT VI.

CONSULTATIONES INEVNDÆ AD COOPERANDUM prouidentie Dei, eiusque voluntatem cognoscendam in electionibus Statuum & Officiorum.

TRIA illa media in proximo capite indicata, ad voluntatem diuinam, eiusque prouidentie consilia cognoscenda, etsi certa sint eius indicia, non tamen ex vsu esse possunt ad omnes Status & Officia Christianæ Reipubl. esset enim temerarium, hu-

iusmodi

huiusmodi *revelationes* & prodigiola indicia desiderare, ad securitatem nostrarum electionum; nec semper est necessarium; imò ad statum aliquem suscipiendum non expedit, adesse *præceptum*: nam cuius liberum est Statum eligere matrimonij aut continentia, aut religionis; aut officium magis sibi commodum, nisi particulari aliqua causa esset illi prohibitum: nec semper expedit *electionem* huiusmodi omninò remittere aliorum voluntati, ea scilicet spe, quòd Deus sit illis inspiraturus, quod nobis magis expediat. Quia noluit in huiusmodi re nos alienæ voluntati alligare; sed ut nostra quoque liberè vteremur. Sed cum diuina prouidentia nunquam desit in necessarijs, loco illorum mediòrum *tristia* alia solet adhibere, quibus Sanctissimam suam voluntatem nobis aperiat, adiuuantibus se maturo ad maiorem certitudinem & claritatem.

PRIMUM ergò medium sunt *illustrationes* & *inspirations* valde feruentes & efficaces, quæ intellectui manifestant, Statum & Officium illud valde nobis expedire; & simul alliciunt vehementer ipsam voluntatem, ad illud eligendum. Et hæc sensa præueniunt ordinarias nostras ratiocinationes. Hoc tamen medium non est vniuersale: ordinariè enim DEVS DOMINVS noster non mittit vehementes huiusmodi *inspirations*, nisi ad Statum religiosum aut continentia amplectendum; aut ad Officia humilia & laboriosa obeunda; serè verò nunquam ad Status Prælationum, ac dignitatum Ecclesiasticarum; multò verò minùs ad sæculares: imò potius (ut dictum est) inspirat fugam illarum. neque est moris diuinæ prouidentia, per huiusmodi impulsus dirigere electionem Matrimonij, aut sæcularium Officiorum: nisi fortè aliquando, cum secundum medium est adhibitum, quod consistit in ratiocinatione iutellectus nostri, illustrati naturali lumine, & fidei in rebus reuelatis, ita tamen, ut communibus gratia Dei auxilijs ad hoc præueniatur & adiuuetur. Horum enim duorum luminum, *Rationis* & *Fidei*, dictamen, quando Officio suo diligenter funguntur, censendum est dictamen Dei, eiusque vocatio. ideoque tanquam tale meritò est admitendum, ei que parendum. Et qui manum admouet ad voluntatem diuinam, per hæc duo lumina quærendam, solet tertium accipere *illustrationis* diuinæ, quæ fulguris instar eis venit in subsidium; & tanquam suaui & iucunda vox sonat in auribus animæ, & sic concludit; & satis apertè manifestat, quid DEVS de illa velit, & ab ea requirat. Quæ tamen manifestatio interdum fit immediatè ipsimet, qui de Statu eligendo deliberat; interdum verò fit Consiliario spiritali prudenti & sancto, quem in ea re consulit.

AD HOC summè refert, omnia impedimenta remouere, quæ diuinæ

volun-

I.
Inspiratio.

Duo oculi
ratio, &
Fides.

Munditia
& Indiffe-
rentia qua-
renda.

Gradu, 26.

Modi exqui-
rendi volū-
tatem Dei.

Voluntas sicut
tabula rasa.

voluntaris manifestationem impedirent. Hæc autem sunt in primis peccata, & passionēs, & inordinatæ ad res huius vitæ, affectiones: ac propterea procuranda est summa cordis mundities, & perfectissima voluntatis nostræ indifferentia ad res, quarum est futura electio, ita vt non plus ad vnam earum, quàm ad alteram propendamus: sed id conemur, vt solum velimus quod voluntatis Dei esse intellexerimus: resignantes omnino, & subijcētes voluntatem nostram diuinam, cum firmo certoque decreto eam amplectendi, statim atque cognouerimus: etiamsi nostræ sit contraria. Hæc indifferentia valdè est necessaria, quando electio versatur circa Statum aliquem, Officiam, aut Ministerium, in quo sit honor, commodum, aut voluptas: quæ facillè cor nostrum ad se trahunt; aut contra cum electio versatur circa rem arduam & difficilem, quæ nostræ carni horrorem adfert. Nam in prima electione necesse est voluntatem nostram ita se resignare, vt se offerat ad relinquendum & renuntiandum ei, quod nobis valdè arduum, si non placeat Deo: in secunda verò vt se offerat ad amplectendum, quod horrorem adfert, si Dei voluntati ita placeat. Hoc documentum, & bonos eius euentus tradit S. Ioannes Climacus his verbis: Quidam fuerunt, qui desiderantes Dei voluntatem cognoscere, cogitationem suam ab omni affectione remouerunt, & in vtrisque consilijs, ac voluntatibus animæ se collocauerunt, videlicet in annuente & contradicente, quasi in medio mentem suam, omni voluntate propria mundatam, per ardentissimam orationem Domino sistentes, ad certum diem agnitione voluntate illius potiti sunt: siue per occultam aliquam inspirationem; qua Deus illos illustrauit; siue per perfectam ab eorum anima subtractionem alterius opinionis & iudicij, quo perplexi tenebantur; aut ex impedimentis & contradictionibus eos retardantibus, ne voti cōpotes fierent, intellexerunt, eam non fuisse Dei voluntatem; aut contra flante prospero vento, & superueniente ex tempore, non expectato subsidio, cōiecerunt, hanc fuisse Dei Domini nostri voluntatem; memores hunc esse solennem eius morem: adiuuare, & cooperari simul cum ijs, qui sese disponunt, ad faciendum quod debent secundum diuinam eius voluntatem. Hæc Sanctus Climacus, quibus etiam nobis aperit vias & modos, quibus Deus voluntatem suam nobis aperit; ac dispositionem, qua facit nos dignos, qui eam cognoscamus: prædictam scilicet resignationem, qua omnia propria desideria mortificemus, & corrigamus: quæ possunt nos ab eo, quod vult Deus, retrahere. Quemadmodum enim tabula, siue scripta, siue depicta, non potest nouam aliam figuram admittere, nisi prior deleatur: ita voluntas nostra, cum proprijs affectionibus ac desiderijs est plena, nisi ea benè mortificet, ac reformet, non erit benè disposita, vt impressiones & splendores cælestes recipiat: qui cognitionem & amo-

rem

rem diuinæ voluntatis ei imprimet. Quare qui hanc cognitionem ab-
que resignatione obtinere contendit, imo in alteram potius partem incli-
nat, facile decipietur; existimans esse Dei inspirationem, cum potius sit in-
stinctus proprii spiritus, ad id quod ipsi arridet propendentis. Quemad-
modum S. Augustinus de matre sua Monica refert, quod cum vehementer
optaret filij sui matrimonium, occurrebant illi visiones & reuelationes cir-
ca illud, ortas ex ipsius desiderio, & non à diuino spiritu, quemadmodum
alio loco est dictum.

HIS IMPEDIMENTIS remotis, aptissimum medium ad diuinam vo-
luntatem cognoscendam, est ORATIO *humilis, importuna, & confidens*;
qua agnoscamus ratiocinationum nostrarū exilitatem, defectumq; celestis
luminis, quod nos ex his dubiis solet expedire; & speremus, Dominum il-
lum, qui à *sapientiam affluenter* tribuit, eam cum hac confidentia *petentibus*,
nobis etiam daturum. Ad quod idem Dominus per Prophetam suum hor-
tatur nos dicens: *b. clama ad me, & exaudiam te: & annuntiabo tibi grandia, &*
firma, qua nescis: & ob eandem causam Rex Ezechias ei dixit: c. cum igno-
remus, quid agere debeamus, hoc solū habemus residui, vt oculos nostros dirigamus
ad te. Et quauis medium hoc Orationis ad omnia valeat, præcipue tamen
ad hoc de quo nunc agimus. Sæpe enim (vt S. Gregorius insinuat) diuina
prouidentia constituit nobis dare Statum & Officium, quod nobis expedit,
per ipsas orationes proprias, aut aliorum: vult enim orationibus soli-
citari, vt sua consilia executioni mandentur: quemadmodum propter ora-
tionem reliquorum Apostolorum, manifestauit electionem d. *Matthia*, &
S. Franciscus vi multarum orationum obtinuit cognitionem eius, quod
Deus de illo statuisset, tam quo ad fundationem & Statum suæ Religio-
nis; quàm quo ad officium concionandi & agendi cum proximis.

§. 1. *Quæ sint consideranda, vt bona sequatur electio.*

VT ORATIO optatum obtineat effectum, plurimum refert, confi-
derationem illi & meditationem adiungere aliquarum veritatum,
quæ disponunt ad certam cognitionem habendam diuinæ voluntatis: ac-
cepto interim tempore & loco quieto, vt magna attentione ad id solum
attendatur. Ita Sanctus Bernardus consuluit cuidam de eligendo Statu co-
gitanti, si cupis, inquit, cæli vocem audire, dulciorem melle & fauo; & si vis
benè preparare interiore auditum, fuge exteriorem strepitum, vt possis
dicere cum Samuele, *a loquere Domine: quia audii seruus tuus: attende, quod*
hæc vox non sonet in plateis, nec auditur in publico: quia consilium
secretum audientiam requirit secretam: quam si (vt oportet) audiueris,
b. auditui tuo dabit gaudiū & lætitiā. Hoc modo se præparabat Dauid, cum
dixit: *c. audiam quid loquatur in me Deus, quia loquetur pacem in plebem suam, &*

*Amātes si-
bi somnia
sunt.*

*Lib 6. Con-
fess. c. 13.
Ducis Spiri.
Tract. 1. c.*

24

2.
Oratio

a. *Iacob. 1. 5.*

b. *Iero. 33. 2.
c. 2. Par. 20
12.*

*Lib. 1. Dial.
c. 8.*

d. *Act. 1. 24*

2.

Meditatio

Epist. 107.

“

“

“

“

a. *1. Reg. 3.*

“

“

super sanctos suos, & in eos, qui conuertuntur ad eor: id significans, quod DEVS non loquatur ijs, qui extra cor sunt in res externas effusi; sed ijs, qui se recipiunt ad interna cogitanda

IN HAC igitur recollectione poteris considerare duo genera rerum ad statum illum pertinentium: qualdam *communes & generales*, alias vero *speciales*. Generalium illa est præcipua, vt verus omnium electionum nostrarum *finis*, & omnium Statuum, & Officiorum huius vitæ bene perpendatur: in quem omnia *media*, & consilia quæ acceperis, sunt dirigenda: qui finis est, *maior Dei gloria, propria salus tua, & spiritalis profectus*; & *vniuersale Ecclesie bonum ac proximorum*, qua parte illud respiciunt. Ita tamen, vt cum de salute agitur, bonum proprium præferatur alieno, nam d *quid prodesset tibi totum mundum lucrari, si anima tua detrimentum patiaris?* non vult enim ipse Dominus, te animæ tuæ iacturam facere, vt alios salues: quamuis, si vtrumque bonum assequi possis, finis erit excellentior. Ex quo efficitur, te illum Statum & Officium eligere debere, quod, omnibus circumstantijs tuæ personæ attentis, magis te poterit iuuare ad eum finem consequendum, tuamque salutem reddendam securiorem.

Finis electionum,

d Matt. 16.
20.

I.

Memorare
nouissimam.
Tract. 1. 15.

NE AVTEM huius vitæ bona te excæcent, aptissimum est consilium eodem tempore tibi ante oculos proponere, ipsam *mortis* horam; & exactam rationem quam DEVS à te exiget, cum veneris ad *iudicium*, quemadmodum in primo Tomo est declaratum. Et, cum hoc bene perpendideris, dabis operam diligentem, vt superfluas omnes *temporalium* rerum affectiones ita exuas, atque si mox esses illas relicturus. Et quemadmodum velles ab eis esse expeditus in hora illa adeo acerba. In hac igitur nuditate & indifferentia, perpendes, quodnam consilium, ac iudicium in illa hora constitutus, velles te fuisse securum; quem Statum, quodnam Officium te velles elegisse? & persuadeas tibi, iudicium illius horæ esse rectissimum, & expedire tibi eam vitæ rationem nunc eligere, in qua velles te à morte deprehendi. Et cum forte illa ipsa dies, in qua Status electionem feceris, futura sit vitæ tuæ vltima: rectissimum est, talem nunc facere, qualem tunc fecisse velles. Quod si lustrare velis iudicia & sensa eorum, qui sunt in illo transitu, deprehendes multos coniugatos, qui optarent fuisse se Religiosos; multos Principes, qui magnæ suæ felicitati tribuerent, quod fuissent vnusquispiam ex plebeijs; & multos Prælatos, qui melius sibi fuisse existiment, si fuissent subditi: contra verò multi Religiosi, & Continentes, & alij, qui in humili Statu vixerunt, valde erunt tua sorte contenti, in qua vtiliter vixerunt, & cum lætitia moriuntur. Ex quibus exemplis fructum & utilitatem accipiens, magnæ erit prudentiæ, talem vitæ rationem

Moriturus
iudicium
syncarum.

nunc

nunc eligere, vt tunc non te pœniteat, illam elegisse: sed exultes potius, Deumque glorifices, quòd te ad eam vocauerit. His considerationibus Sanctus Gregorius cuidam nobili Viro, optanti vt Cæsar eius operâ in publicis aliquibus Officijs vteretur, suadebat vt diligenter attenderet, quid eligeret, & illud postea eligeret, quòd ad suam salutem esset tutissimum: sic ergo ait: cur magnifice fili non consideras, quia mundus in fine est: omnia vrgentur quotidie. ad reddendas rationes æterno & tremendo Iudici ducimur: quid ergò aliud, nisi de aduentu illius cogitare debemus? vita enim nostra nauiganti est similis: is namque qui nauigat, siue stat, sedet, aut iacet, semper vadit, quia impulsu nauis ducitur. Ita ergò & nos sumus, qui siue vigilantes, siue dormientes, siue tacentes, siue loquentes, siue ambulantes, volentes & nolentes per momenta temporum quotidie ad finem tendimus. Cum igitur finis nostri dies aduenerit, vbi nobis erit omne quod modo cum tanta cura quaeritur, & cum solitudine congregatur? quare si bona quaerimus, illa diligamus, quæ sine fine habebimus: si autem mala pertimescimus, illa timeamus, quæ à reprobis sine fine tolerantur. Hoc ipsum verò, quod sis in obsequio pijsissimi Principis, quanta est mentis occupatio cum desiderio terrenæ gratiæ obtinendæ? & quantus timor, ne hæc eadem gratia perdat, si adæpta fuerit? perpende ergò, quæ pœna sit, aut prosperitatis desiderio fatigari, aut aduersitatis timore paelcere. vnde magis suadeo, vt in hoc breui peregrinationis tempore studeas, quietam ac tranquillam vitam ducere, sacris Lectionibus vacare, cœlestia verba meditari, in æternitatis amore te accendere, de terrenis rebus secundum vires bona opera agere, & regnum perpetuum in eorum remuneratione sperare. sic autem viuere, iam in æternitatis vita partem habere est. Hæc fili loquor, quia multum te diligo, & quia in procellas & fluctus cordis tendis, verborum meorum funibus te ad littus reuoco: & si trahentem sequi volueris, quæ pericula euaseris, quæ gaudia inueneris, in ipso quietis tuæ littore positus, agnosces. Hæc omnia S. Gregorius,

SED QVONIAM omnes hæ rationes valde sunt generales, operæ pretium erit, signa etiam particularia attendere, quæ vsui esse possint ad diuinam vocationem & voluntatem agnoscendam circa rem eligendam. Hæc autem & multa sunt, & varia. alia enim fundamentum suum habent in conditione, & naturali constitutione; alia in educatione ab ipsa infantia; alia in varijs necessitatibus occurrentibus, & in particularibus gratijs, talentis, & propensionibus naturalibus, aut supernaturalibus, quas DEVS Dominus noster impertiuit: quemadmodum in præcedentibus capitibus est indicatum. Et hinc fit, vt si ratiocinatione agatur, censendum

Lib. 6. Regill. c. 190.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

Propensio &
talentum
spectanda.

c Eccl. 7. 6

Lib. 1. Offic.
6. 44.

f Eccl. 37.
30.

g 1. Cor. 6.
12.

3.
Suprà.

lit bonum indicium, quodd Deus ad eum Statum & Officium non vocet, quo homo naturalem habet auersionem & horrorem; deestque illi talentum & facultas ad præstandum, quod talis Status requirit, maxime si sit perpetuus: & quando reuera non est talis facultas & aptitudo, nec pignus aliquod aut spes est eam habendi, certum indicium est, nolle Deum ut illum eligas. Et propterea declarauit Ecclesia, non esse matrimonij capaces eos, qui natura sunt impotentes ad generationem, quæ finis est proprius illius Status. Et Spiritus Sanctus monet, *e noli quærete fieri Iudex, nisi valeas virtute irrumperè iniquitates: ne forte extimescas faciem potentis, & ponas scandalum in equitate, & anima tua.* Contra verò, si addit propensio & talentum, siue facultas (vt dictum est, bona est inter alias coniectura, quod Deus ad id vocet, ad quod bona hominis inclinatio illum ducit.

P R A E C L A R E hoc expendit S. Ambrosius his verbis: vnusquisque suum ingenium nouerit, & ad id se applicet, quod sibi aptum elegerit. Itaque quid sequatur, prius consideret. Non solum nouerit bona sua, sed etiam vitia cognoscat: æqualemque se iudicem sui præbeat, vt bonis intendant, vitia declinet. Alius distinguenda lectio aptior, alius psalmo gratior, alius sacrario oportunior habetur: Hæc omnia spectet Sacerdos, & quid cuique congruat id officij deputet. Quo etenim vnumquemque suum ducit ingenium, aut quod officium decet, id maiore implet gratia. Hæc S. Ambrosius, quæ fundamentum habent in consilio Ecclesiastici dicentis: *f Fili in vita tua tenta animam tuam: & si fuerit nequam, non des illi potestatem, aut (alia Lectio habet) attende, quid sit malum; & ne illi illud des. non enim omnia omnibus expediunt, & non omni anima omne genus placet:* quasi diceret: experire & examina varijs probationibus & experimentis propensionem, talentum, & vires animæ tuæ: quod si videris illam ad malum propendere, non des illi libertatem, sed da illi Statum & occupationem qua refrenetur: attende diligenter, quid illi noceat, & ne illi des illud, neque decipiaris specie aliqua bonitatis. licet enim multi Status & occupationes sint bonæ, g non tamen omnes omnibus conueniant. tua autem plurimum refert eam eligere, quæ tibi sit futura maxime commoda.

Ex Hoc iacto principio colligit S. Ambrosius duo monita contra duplicem abusum in his electionibus. Primum est: nullum hominem prudentem debere eligere Statum aut Officium, eo solo nomine, quod Parentes aut maiores ipsius illud habuerint: nam non semper filij eisdem habent propensiones, & talenta, quæ habuerunt Parentes; & sapè, quod expedit Patri, nocebit filio; & quod vni fratri est commodum, alteri est incommodum, etiam si sint gemelli ex eodem partu, quemadmodum Esau & Iacob. Et quamuis negari non possit, educationem filiorum, moresque quos

docent

docent eos Parentes ab infantia, & bonum exemplum, quod in eis vident, illos allicere, vt sequantur: quando tamen non inclinant ad Statum & Officium parentum; sed potius ad alia, quia talenta & dotes habent ad illa: non debent cogi, vt faciant contra suam bonam inclinationem, sed iuuari potius, vt illam sequantur. si enim cogantur Statum suscipere contra suam inclinationem, etiam si alioquin Sanctum, qualis est Religionis aut Sacerdotij: timendus est infœlix euentus. Quamobrem Concilium Tridentinum pœnam statuit excommunicationis in eos, qui filios aliâsue virgines aut viduas cogunt religionem intrare; aut sine iusta causa bonum illorum ad id desiderium impediunt. Eandem quoque pœnam infert illis, qui suos subditos aliâsue personas cogunt matrimonia inire contra suam voluntatem: quia eadem incommoda sunt timenda.

SECUNDVM documentum est, quodd ad huiusmodi electiones faciendas non sint oculi præcipuè conijciendi in applausum & opinionem hominû, nec in delectationem sensuum: sed in maximam conuenientiam Status aut Officij cum nostra salute: etiam si parui illud fiat, aut aliâs non arrideat. Multi (ait hic Sanctus Doctor) fugiunt aliqua officia Ecclesiæ, siue quodd grauitas, & pondus exercitiorû eos terreat; siue quodd in iuuenture sit difficilis temperantia; aut quodd dedignantur rationem vitæ sequi, quam iudicant esse abiectam; inclinant verò ad studia & exercitia, quæ in mundo pluris fident, & sunt in honore, & præponunt præsentia futuris. Nos autem valde aëlia via incedimus, dedicamus enim nos futuris, non tanti facientes præsentia; & quo maius est nostrum negotium, eò maior debet esse sollicitudo nostra. Hæc S. Ambrosius, quæ confirmantur sententia illa Saluatoris, *h melius est ad vitã ingredi cum vno oculo, quàm duos oculos habentes, mitti in gehennã ignis:* significans melius tibi esse, animã tuam in humili Statu & laborioso saluare; quam in honorato, tuo quoque palato valde arridente damnari. Perpende itaque, omnes Status & Officia huius vitæ cum morte finiri, post quam alios duos incipere Status æternos: alterum infinitis bonis in *cælo*, alterum infinitis malis in *inferno* refertum. Illa autem optima erit electio, qua eum Statum & Officium temporale in hac vita eliges, quod magis te iuuet ad impetrandum felicissimum Statum æternum, & euadendum eius contrarium. Quod tamen non impedit, quo minus in secundo loco possis, ac debeas commoda temporalia fortunarum, honoris, & quietis perpendere, in eo gradu, qui expedit ad vitam transigendam iuxta tuæ personæ qualitatem.

DENIQUE, vt electionem tuam hac via concludas, postquam benè perpendideris dotes tuas, quoad propensionem, complexionem, vires & talenta naturalia, vel acquisita; commoda item, damnaque spiritualia, ac temporalia, in ordine ad finem tuæ salutis præcipuum: oportet in vna bilance com-

Excommu-
nicati co-
gentes ad
statum ai-
terurum.
Sess. 25. de
Regular. &
Monial. c. 18
Sess. 24. de
Matrim. c. 9

Futura præ-
sentibus
præponenda.
c c
c c
c c
c c
c c
c c

h Matt. 18. 9

4.

Commoda
& damna
consideran-
da.

Consideran-
di effectus
inspiratio-
num.

TRACT. I. c.
14.

Tuorum sa-
cranda.

3.
Consiliarii.

a Dew. 17.8.
Labia Sacer-
dotis

moda, in alia verò dāna & pericula ponere; & attēdere, quò inclinet momē-
tū rationis fide illustratæ: & quod hæc iudicauerit, maximè esse diuinæ vo-
luntati conforme, tuæq; salutis magis expediens: illud scies tibi esse eligendū.

Ad idem etiam inuenit, vt, dum consideras rationes & conuenientiam,
aut damnum Status & Officij, de quo agitur; simul obserues sensa & affe-
ctus, quos illæ efficiunt in corde tuo: idque propter vim, quam habent ra-
tiones apud hominem, non subiectum alicui passioni, & resignatum ad
peruolendam, & post se trahendam voluntatem, recurrendo simul ad gra-
tiam diuinam, quæ sanctis suis inspirationibus in tali occasione solet illam
mouere. Illæ verò rationes merito sunt præferendæ, quæ producunt effe-
ctus diuinæ inspirationis proprios, qualis est pax conscientiæ, læticia spiri-
tualis, cordis impulsus, fiducia in Deum, quod in tali Statu & Officio cum
maiori fructu viues: sequens in hoc, & seruans documenta, quæ in Duce
spirituali sunt posita. Hoc solū nunc addo: quando Status & officij pericula
habent, & occasiones annexas ad lapsum in peccata, fortioribus rationibus
opus esse, & clarioribus indicij voluntatis Dei ad illud eligendum: Contra
verò, quando Status perfectus est & securus, pauciores rationes sufficiunt.
Ac proinde (quemadmodum S. noster Pater Ignatius dicere solebat) mul-
tò pluribus rationibus opus esse ad persuadendum nobis, esse Dei volunta-
tem, vt maneamus in mundo cum diuitijs, delicijs, & honoribus, obser-
uantes solū diuina præcepta: quàm ad deferendum mundum, & nos ip-
sos ad consilia etiam seruanda offerendos: nam ad hoc secundum habe-
mus multa generalia testimonia, & signa voluntatis Christi Domini nostri,
quibus in suo Euangelio nos ad id hortatur. Quare nullus, qui in his dubijs
versatur, debet absque grauium rationum fundamento credere, sibi in par-
ticulari magis expedire, in mundo remanere; & voluntatem Dei esse, vt
Statum ex se magis periculosum eligat.

§. 2. *Quodnam consilium & à quibus accipiendum.*

PRÆDICATE omnes diligentia non sunt aded sufficientes ad re-
ctam electionem faciendam, vt non opus habeant auxilijs; ac direc-
tione Sanctorum, prudentum, & benè expertorum *consiliariorum*: & illi
sunt *tertium* medium, ac instrumentum prouidentia diuinæ, ad volunta-
tem Dei nobis manifestandam, circa illud punctum, de quo illos consuli-
mus. Placetque ipsi Deo, quod in rebus aded grauibus, tantique momenti
non ducamur à nostro solo iudicio; sed eorum potius, quos ipse in sua Ec-
clesia posuit, ad ducendos ac dirigendos alios: si enim olim iubebat Deus
Israelitas, *si difficile & ambiguum apud ipsos esset iudicium, ascendere, & venire ad
Sacerdotes*, certosque illos faciebat se per eos *indicaturum iudicij veritatem*,
quam scire cupiebant: multò certius est, ipsum per sacerdotes & mini-

stros

stros Evangelij, qui maioris sunt excellentiæ, voluntatem suam manifesta-
 turum: siquidem distributæ inter illos sunt gratiæ, quas Apostolus b*mani-*
festationem Spiritus, ad communem Ecclesiæ utilitatem appellat; & inter eas
 numerat *discretionem Spirituum*, cuius finis est manifestare Spiritum, qui nos
 mouet ad id, quod desideramus, & quærimus.

ET HIS præmissis, quæ dicta sunt supra de confessorijs eligendis, sa-
 pientibus, ac Sanctis, addemus quod ad idem propositum dicit Sapiens: c
Omnis Consiliarius prodit, & extollit consilium; sed est consiliarius in semetipso, &
inrem suam. A consiliario, qui operam suam tibi offert, serua animam tuam. Prius
scito, quæ sit illius necessitas, & quod tendat: & ipse enim animo suo cogitabit, sibi-
que consulat, potius quam tibi: ne forte mittat sudem in terram, & lortiac peri-
culo te committat, & dicat tibi: bona est via tua; & stet è contrario videre, quid
tibi eueniat, quasi non tatis sciret, quid consuleret. Cum viro irreligioso, & pro-
fano, ne tracta de sanctitate, neque cum iniusto de iustitia cum timido de bello: cū
viro liuido de gratis agendis; cum impio de pietate: cum inhonesto de honestate: cum
seruo pigro, de multa operatione. Non attendas his in omni consilio, quia sibi potius,
quam tibi consulent. Sed cū viro Sancto assiduus esto, quemcumque cognoueris ob-
seruantem timorem Dei, cuius anima est secundum animam tuam, & vitam, quam
in m ducis, vel auerere cupis: & qui, cūm titubaueris in tenebris, aut lapsus fueris,
non ridebit, sed condolebit tibi; cor boni consilij, statuet tecum; non est enim tibi a-
liqua plurius illo: & certo statuet, quod anima viri Sancti enunciat aliquando vera,
potius quam sepe in circumspectores sedentes in excelsis ad speculandum. Et in his o-
mnibus deprecars altissimum, ut dirigat in veritate viam tuam. Hæc ferè omnia
 Spiritus S. per os huius Sapientis Ex quibus satis apparet quantum referat,
Consiliarium eligere, hominem Sapientem, & Sanctum, qui non passione
 aliqua ducatur; nec propria cōmoda aut honorem quærat, sed puram ipsam
 veritatem & bonum animarum, ipsum consulentium: Deique honorem &
 gloriam, certamque notitiam & cognitionem diuinæ voluntatis, vt execu-
 tionem mandetur; & qui eandem colat virtutem, quam nos colimus, aut eole-
 recupimus, aut etiam multò maiorem. Talem (inquit S. Ambro.) decet esse
 eum, qui alijs consulit, vt etiam sit exemplum sanctorum operum in do-
 ctina, in integritate, in grauitate, cuius verbum sit salutare, & irreprehen-
 sibile; vita honesta, & sententia suaui & humana. Nam, cūm agitur de Spi-
 ritu & religione, cōsulare homines mundanos, esset (vt S. Greg. ait) de causa
 vitæ consilium à fautoribus mortis quærare. Hi. n. quoniam nihil astimāt,
 nisi res temporales, consulent, suadebunt, vt illas secleris, licet cum pe-
 riculo veram vitam amittendi, & in mortem incidendi. Non negamus in
 matrimonijs & offi cijs temporalibus opportunum esse, parentes, cognatos,
 & amicos consulere, aliosque seculi huius sapientes & prudentes viros: at in

*custodiunt
 scientiam.
 b. i. Co. 12.7*

*Tomi.
 Tract. 1. c. 8
 c. Eccl. 37. 8
 in Lanseno*

*Hic est du-
 plex lectio.*

*Consiliarius
 pius & pru-
 dens.*

*Lib. 2. Offic.
 c. 7.*

*33
 33
 Lib. 1. Epist.
 33 22 q 189
 6. 10.*

*Mundane
 religione nō
 consulendi.*

caula

causa Status, & rationis vitæ ad perfectionem spectantis, non debent hi esse præcipui consultores, (vt in Tractatu de Statu religioso dicemus) sed viri spirituales, qui id consulant, quod sciunt esse magni faciendum: ita tamen vt & ipsi cor habeant boni consilii, quibus Deus consilij donum communicasse credatur; & in quibus vterque oculus eluceat, diuinæ scilicet & humane scientiæ, cum sanctitate vitæ: qui enim talis est, plus videt quàm septem, imò mille mundi Sapientes. Si igitur talem aliquem inueneris, tanquam rem preciosam magni facies, reddesque illi claram ac distinctam (vt S. Ambrosius dixit) desideriorum tuorum rationem, & aperies propensiones, doctesque tuas ad ea amplectenda, seruata interim indifferentia & resignatione, de qua supra est dictum. Neque enim, dum illum consulis, optare debes, vt consulat, quod tu velles, quasi ab eo tuæ voluntatis & propensionis approbationem potius quàm directionem velle. extorquere: & multò minus ea voluntate & animi decreto accedere debes, vt, nisi consulat, quod tibi ardeat, consilium eius negligas. Tunc enim (vt perpendit S. Dorotheus) permittet Deus, te decipi, & consiliarium non rectè attingere veritatem, in pœnam prauis animi tui, quo ad consulendum accedis. Quemadmodum minatus est Deus per Ezechielem Prophetam dicens: *d si quis homo ex Israel malo animo venerit ad Prophetam, vt interroget per eum me: ego Dominus respondebo ei per os Prophetæ iuxta deprauatum cor eius, vt iuxta iniquitatem interrogantis, sic sit iniquitas respondentis.* Hoc autem quatuor modis euenire potest. primum quia Deus permittit consiliarium illum ex proprio capite respondere, annuenter scilicet interrogantis voluntati deinde vt non plenè intelligat omnia, quæ necessaria erant ad respondendum, quod e re fuisset: tertio, vt responsum det verbis ambiguis, quæ non satis aperiant, quod ipse sentit: demum ipsum interrogantem excæcando, ne fidem adhibeat cōsultori, nec eius consiliū sequatur. Quemadmodum euenit impio Regi Achab, qui consulens Micheam Prophetam, de ineundo quodam prælio statuerat apud se omninò illud inire, ideoque cupiebat sibi respondere iuxta votū suum: quod cum intellexisset Micheas, respondit paucis verbis & ambiguis: *ascende, inquit, in Ramoth Galaad, & vade prosperè, & tradet Dominus eam in manus Regis:* quasi diceret, vtinam ascendas prosperè, tradatque tibi Dominus hostes tuos iuxta votum tuum! Sed ostendit benè Rex, quo animo illum consulisset: cum enim eum adiurasset, vt clarè ipsi responderet, quod verum esset in nomine Domini; Propheta verò distinctè satis quod verum erat, respondisset: Rex noluit illi credere, sed fallis potius Prophetis, qui mendaci dæmonis spiritu impulsus, ei dixerunt eadem verba, quæ primum Micheas dixerat: *ascende, & dabit eam Dominus in manu Regis:* quibus adhibuit fidem, & ascendit ad prælium: cuius exitus multò aliter

euenit

Lib. 1. Off.
c. 44.

Sermo.

d Ez. 14. 7.

Consilij
error. mul-
tiplax.c 1. Reg. 22.
15.Vicio con-
sultentis.

uenit, nam grauitimè læsus *sagitta in incertum directa, mortuus est illo vespere*.
 Vt ex hoc exemplo intelligas plurimum referre, in huiusmodi consultatio-
 nibus, veram *indifferentiam* habere; solumq; statuere, facere quod Propheta
 Dei ipsius nomine tibi dixerit: quemadmodum optime perpendit S. Ioan-
 nes Climacus dicens: Qui verè desiderant *Dei* veritatem cognoscere, dent
 primùm diligentem operam, vt *suam* mortificent: & oratione cum fide &
 candore præmissa, interrogent cum summa humilitate Patrum iudicium, &
 sine hæitatione accipiant tanquam ex ore Dei, quod illi sanctè consulent,
 quamuis illud sit contrà ipsius interrogantis intentionem & expectationè,
 etiam si Patres ipsi consulti non adè sunt spirituales & perfecti. Non enim
 est Deus *iniustus*, vt permittat decipi illas animas, quæ bona fide, syncerè, ac
 demissè eius iudicio & consilio se subiecerunt, qui ipsis est loco Dei: nam
humilitas plurimum valet; & obstringit quodammodo eum Dominum, qui
 est Magister humilium; datq; sapientiam paruulis, ne aberrent. Hæc San-
 ctus Climacus.

IMPONAMVS capiti huic finem, monendo Confessarios & Prælatos, ad
 quod spectat consilium alijs dare, aut varia officia subditis distribuere: vt in
 suis consilijs aut distributionibus huiusmodi attendant (quemadmodum
 S. Ambrosius dixit) ad *inclinaciones & talenta* eorum, qui ipsis sunt commil-
 si: consulendo illis, aut vnicique ordinariè dando, quod bonæ ipsorum
 propensione & talento est magis conforme. Quemadmodum enim necesse
 est non annuere *prauis* propensionibus, sed eas mortificare & abnegare: ita
 expedit fauere & fouere *bonas*, quemadmodum Christus Dominus noster
 cum vocauit sanctos, Petrum & Andream, filiosq; Zebedæi, quos ad pisca-
 tionem propensos videbat, dixit eis *faciam vos fieri piscatores hominum*: quasi
 eis diceret, non omninò vos ab hoc officio remouebo, ad quod ita propen-
 sos video; sed in eodem perficiam, faciens piscatores non piscium sed ho-
 minum. Huc spectat, quod S. noster Pater Ignatius, tanquam valdè à Deo
 illustratus in suauitate & efficacitate suæ gubernationis, dicere solebat;
 quod supposita ex parte subditi obedientia, & integra resignatione ad am-
 plectendum, quod Prælati iniungerent, experientia didicisset, vtilissimum
 esse, annuere bonis ipsorum *propensionibus*, si etiam habeant *talenta* ad id
 præstandum, ad quod inclinant. Erata cum hæc officia distribuere volebat,
 & grauiores alias occupationes, studebat intelligere vniuscuiusque propen-
 sionem, siue per aliquem sibi familiarem, qui quasi alio nomine eam cog-
 nosceret, siue eidem ipsi suadendo, vt in oratione & meditatione hæc tria
 puncta diligenter perpenderet. *Primum*: an paratus esset ire, quò eum obe-
 dientia mitteret: *secundum*, an propenderet, vt iret: *tertium*, quidnam elige-
 ret, si liberum ei relinqueretur. Et hac via cognoscebat ipse bonam dispo-

Humilis &
indifferens
auditur à
Deo.

Gradu. 26.

“
“
“
“
“
“
“
“
“
“

Propensio &
talenta.

Lib. 1. Offic.
c. 44.

f. Matt. 4. 19

S. Ignatij
prudencia.

Obedientia
suauis.

sitionem & inclinationem subditorum, vt *efficaciter & suauiter* eorum gubernatio succederet. Denique quicquid haecenus est dictum ad eligendum Statum & Officium per viam ratiocinationum & rationum, non debet prauiudicare vocationi diuinæ, quæ fit per vehementes inspirationes, & obedientiam superiorum. Nemo enim tantum tribuere debet propria naturali *inclinationi*, etiam si alias bonæ, vt si vehementem *inspirationem*. Deiq; impulsus sentiat ad alterum Statum & Officium contrarium, negligat illud sequi, præmissa tamen debita consultatione, vt certò Dei voluntatem cognoscat. Et idem omninò est, cum *superior* aliquod officium huic propensione contrarium iniungit: cum enim Dei prouidentia ad eò sit suavis, nec onus imponat supra vires, nec iubeat aliqua impossibilia: si ipse talibus inspirationibus vocet: dabit quoque supernaturalem aliam *gratia* inclinationem, quæ vincat *naturalem*; & similiter talenta dotesque dabit necessarias, quemadmodum supra est dictum.

Gratia super-
rat naturam.

CAPVT VII.

OMNES DEBERE ESSE CONTENTOS
eo Statu, quem prouidentia diuina illis dederit: &
in eo posse illos perfectionem obtinere,
si suis dotibus bene utan-
tur.

OST factam electionem Status & Officij iuxta Dei voluntatem eiusq; prouidentia ordinem, quisque valde contentus esse debet *sorte*, quæ illi cõtigerit; & *talentis*, quæ Deus concesserit, procurando cum eis omnem perfectionem negotiari, quæ in eo Statu illis fuerit possibilis, iuxta dotes & facultatem ad id accepta, vtrumq; commendauit Apostolus, cum dixit Corinthijs: a *vnusquisque proprium donum habet ex Deo: alius quidem sic, alius verò sic: vnusquisque autem sicut eum vocauit Deus, ita ambulet: sicut in omnibus Ecclesijs doceo vnusquisque, in qua vocatione vocatus est, in ea permaneant. Seruus vocatus es, non sit tibi cura: sed et si potes fieri liber, magis utere, vt seruias; qui enim in Domino vocatus est seruus, libertus est Domini: similiter qui liber vocatus est, seruus est Christi. Pretio empti estis, nolite fieri serui hominum, praua scilicet seruitute. Vnusquisq; in quo vocatus est, Fratres, in hoc permaneant apud Deum.* Hucusque Apostolus, qui his verbis docet, vocatos à Deo ad fidem eius Sanctam recipiendam, perseverare in Statu quem habent, modò non sit contra eandem Fidem. *Coniugatos* monet manere in Statu matrimonij: quia etiã est donum Dei, sicut Status continetia; *seruos* & reliquos, qui in inferiori Statu & Officio sunt, monet, vt non

Quisq; sua
sorte con-
tentus sit.

a 1. Cor. 7.
7. 7.

Coniuges.
Serui.

fini